

Прецъла ачестіи Фои дин
прекънъ къ Фоеа пентрѣ
мінте, инимъ ши лі-
тературъ есте пре ън
жмътате де ан къ поца

2 ф. 24 кр., фъръ поца 2 ф.
8 кр. аръ. Пентрѣ ачестіи
царі сѣ пазтеск пѣнъ ла ъ
ржндѣри 8 кр. де ачестіи
1 кр. арѣнт де ън ржнд.

N^{ro}. 21.

1838.

(CŪ PREANALTA VOE.)

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

Brashov, 19. Nov.

Трансилванія.

Клѣж, 21. Ноемвр. Ан трактѣла де сѣс
а ч. комитат ла Клѣжѣлашѣ, боала примѣждоасъ
де вите, че с'аѣ азѣит аичѣ дин комит. Би-
харѣлашѣ ла ънгаріеі, прѣпѣдеѣе ши аичѣ витеае
де кѣтѣва време. Пѣнъ акъм стѣпнѣше маі
мѣлат апроане де Хѣдин (Банѣи Хѣнїад) ан
12 сате ши ла панїк кѣтрѣ Клѣж есте трасѣ
аїнїа опрїтоаре. Спре ампедекареа ши стѣн-
ѣреа примѣждоасѣ боале с'аѣ фѣкѣт тот фе-
аїла де оржндѣелї дин дерѣгѣторїе; пентрѣ вї-
телеа челе болаве с'аѣ ашѣзат спїталѣрї, тот
деодатѣ с'аѣ фѣкѣт кѣноскѣте мїжлоачеле ши
дофторїїле треѣвїнчоасе, с'аѣ ржндѣит ла ло-
кѣрї кѣвенїте пѣзїторї ши сѣ поартѣ грїжѣ
страшнїкѣ де ачкїсорї де кѣтрѣ локѣрїле челе
сѣнѣтоасе. Erdélyi Híradó.

ънгарїа.

Бѣнат (Рекаш, фѣртїшаг де челе сѣнѣте).
Ан ноапѣа дин 19. Спре 20. Ноемврие с'аѣ
фѣрат дин вїсерїка парохїалъ де аичѣ тоате по-
доабеле дела ікоана Маїчїї Домнѣлашѣ, ън по-
аїкандрѣ де арѣнт, вѣшмінѣтеле преоѣѣшї, спа-
трафїрїле ши тоате феѣеле де пѣ алтарїла чѣл
маре, прекъм ши де пѣ алтареле де латѣрї,
нїчї фѣнїїде дела клопот ши поставѣла де пе
сїкрїла морѣїлор н'аѣ рѣмас. Тот орашѣла есте
фоарте сѣкѣрїт пентрѣ ачѣстѣ фѣрѣделѣе
ампротїва чѣлѣ Преаналт ѣрматѣ.

Пѣст, 16. Ноемвр. Ла 14. а л. а. Анаїн-
ѣа прѣнѣзѣлашѣ ла 11 чѣасѣрї, аѣ ажѣнс аич
Мѣрїа Са Прїнѣла цѣрїї ромѣнѣшї Александрѣ

Д. Гїка, кѣлѣторїнд інокѣнїто, сѣпт нѣме
де Александрѣ де Сандрес кѣ ранг де
ѣбрїст ши кавалер а маі мѣлтор ѣрѣрї, —
ла Вїена, пѣтрекѣт де ѣбрїтѣла Константїн
Хереско ши де фїла рѣпосѣтѣлашѣ прїнѣ Д.
Бїзѣада Скарлат Гїка, кѣ ѣсїѣѣ нѣмѣроасѣ,
ши аѣ фост ан кѣартїр ла „Країа ънгарїеї.“
Кѣпїтанѣла чѣтѣцїї Д. де Патїс прїїмї пе М.
С. ла кѣартїрѣла поменїт кѣ тоатѣ кѣвенїта
чїнѣте. Сѣара сѣ арѣтѣ М. С. ла оперѣ ан
ѣатрѣла нѣмѣцек, де ѣнде с'аѣ аиторс мѣл-
ѣшїт. — Дїмїнеаѣа ѣрмѣтоаре ѣра хѣтѣрѣѣ
пентрѣ вїзїтарѣа інстїтѣѣлашѣ Авдоѣѣѣѣ,
дар' несїмѣїндѣсѣ М. С. бїне, аѣ рѣмас дела ачѣ-
ста. Ла 15. ашї ѣрмѣ калѣа кѣтрѣ Вїена,
авѣнѣ че маї жѣтѣї ар фї дѣрѣїт о табакїре
де авр кѣпїтанѣлашѣ чѣтѣцїї.

Крѣїа Венѣто-Ломбардїкѣ.

(Ачкѣз чѣва де коронаѣе ши де ѣрмѣрїле
ѣї.) Дин гѣрѣ ан гѣрѣ сѣ азѣѣсѣк акѣма ан Іта-
ліа повѣстїрїле деспре ѣрїмонїа ачкѣронѣрїї
Ампѣратѣлашѣ ши де сїмѣїментѣла норѣдѣлашѣ.
Ампѣратѣла Фердїнанда есте ѣнѣла дїнѣре
Монархїї чѣї маї поѣлѣрї, дин кѣцї аѣ до-
мнїт вѣродатѣ ан Італїа. Бїрѣїнѣѣ, марѣ нѣ
сѣ пот кѣшїга прїн армадїї, прїн ачкѣредїн-
ѣаре ши ачѣрѣре с'аѣ стѣторнїчїт пентрѣ
времї ачѣлѣвнѣгате. Анѣпѣрїреа амнѣстїї аѣ
фост нѣдѣскрїсѣ. Ачкѣз ан Монѣа сѣ ѣнѣрѣ
доѣ конференѣїї (сѣѣтѣрї), де сѣ кѣвнѣ сѣ
фїе актѣла ачѣст де ачѣрѣре неѣѣрмѣрїт, кѣ-
прїнѣжнѣ ан сїне ши пе фѣшїїчїї ачѣї полїѣѣ-
ѣшїї, кѣрїї н'аѣ ачѣѣтат а конѣпїра ачкѣ цѣрї

Aratăre pentru apă amăra de Pülna.

Satul Pülna, unde isvorește aceasta apă amăra, este departat un ceas dela Brün, fântânilei sunt în pământ lutos. Apă are color (fâtza) galbiniu, dar limpede și cu un gust saracios amăr. Trimiterea ei se face în ulcioare de lut nasipos în care se tine ani întregi fara droshdii. Că de 15 ani incoace, după cercetari mai multe doftoresti e întrebuintată preamult pentru puterea ei cea vindecatoare, precum în cuprinsul Austriei, așa și în Germania, Franța, Rusia, și însuși în Nord-america.

Dupa o cercetare facuta anumit de Profesorul Ficinus în Dresda, cuprinde pomenita apă în sine mai virtos sari multe și acrimi (acida) cum: calii de pucioasa, natrum, mai multe magnesii, vărde acrime de carbuni și de pucioasa, apoi gaz carbonicum, oxigenium și azoticum. D. Consiliariul de stat Hufeland ei da putere curatitoare, manatoare, recoroitoare și desfacatoare de umezeli baloase. Așa, aceasta apă se poate întrebuintza numai în boalele chronice dar și în cele ascutite (acute), cum: 1. feliurimi de friguri; 2. aprinderea creerilor și meduvei din osul spinarii; 3. aprinderea gâtului, plamanilor și a inimii; 4. aprinderea ficatului, rărunchilor și a nascoarei 5. aprinderea mâtzelor, de s'au escat din pricina nemistuirei.

La boalele chronice: 1. Incuerea 2. necuratenia în organele mistuitoare 3. firea sângioasa, plecarea spre aprinderi și curgeri de sange 4. Unflarile malezor 5. impedecarea cercurii sangelui și opintiturile în vasele stomachului, în sistema nervilor, în partile nascoatoare a femeilor, plecarea la hemorhois, și patima de hemorhois (transhi) 6. Strecurarea greshita a ferii și prisosintia acestia. 7. Curgerea baloasa (mucoasa) a organelor mistuitoare, resufatoare și pishatoare, cum: feliuri de tuse, catarhul beshicei, curgerea alba. 8. Curgerea de luni impedecata la persoane sângioase. 9. Patimile ce resar din opintirea sangelui, cum ipocondrie, melancholie, nerozie, nebunie, care lucru lau cercat mai virtos în Prágá. 10. Ingrasharea fara mesura. 11. Boalele copiilor, care s'au escat din necuratenia vaselor mistuitoare. — Lá toate aceste boale foloseste apă mai sus numita; inse din pricina sarilor ce le are, e bine a cere mai nainte sfatul vreunii doctor harnic. De obste se bea pe ne mancate; inse ceul (thee), cafeoa, cácao, supá suptire inca nu strica beuta inaintea apei. Dieta regulata e de lipsa, de mancarile ce se mistuesc anevoe trebuesce a se feri; precum și da benturi inferbintatoare, cum, liqueturi și a.

Apá de Pülna se afla totdeauna proaspeta în ulcioare mai mici și mai mari lá

SIMONIS și FILTSCH

în Brashov.

A D A O S

ásupra Theatrului.

De și nu scriu eu de un thearru nati-

onal — ne având romanii de supt sciptrul Austrii nici unul, áfára de cel privat ál clerului tiner din Blásh — totush cu prilejul ácestá, cand se áfla lá noi sdrávaná áceasta sotietate nemtiasca, care multumesce pe pucicul nostru într'o mésura áshá de mare, áshu dori se mi fie deschise mái multe coloane ále ácestor foi, cá se pociu scrie dupa vrednicie ásuprá drámárturgiei. Theatrul se fie scoalá moralului, este postulátul lumii cei intiepte; nobilirea inimii și deschiderea mintii se o áiba el de scop. Ei, dar lá áceastá se potesc mái náinte de toate individuri mái virtos moralicesce destoinici, apoi nervus rerum hani. Altfeliu negreshit, ca precum dintr'un invatzator cât de procopsit în nisce imprejurari nepartinitoare se alege un dascalenciu, din un pastoriu cat de harnic un ipocrit nesuferit: áshá și din áctori buni dar fara bani se alege — nu voiu se zic ce. DD. Kreibig și Huber au persoane multe foarte destoinice, Publicul se indeamna din zi în zi ai ajutá, pentru aceea productiile lor, însuși celor mai ageri cunoscatori de ártá plác peste ásteptáre.

În toata septámaná joaca de cinci și shase ori. Lá 24. Noemvr. c. n. ávuram operá „Tancred“, Cantareatzá drámática, Mad. Schmid-Friese în persoaná lui Tancred, au rapit pe toti prin curetlenia tonurilor, rárá limpezime, mareatiá glasuire și joliá în purtárea sá, cele mai grele pasájuri ale denshii glasuite cu ushurintia au uimit pe cunoscatori. Tinerá Dla Schmid, cá Amenaída au facut peste ásteptare, cu átatá mái virtos, ca áceastá rola grea acum oau ávut mái inteiu. D. Herz cá Arsir, prin glasul seu cel intunatoriu, p'în, puternic, bine sunatoriu precum de a dori, áshá și acum au placut foarte. D. Toussaint cá Orbassan anca e vrednic de a fi pomenit. Garderobá (vestmintele) au fost preagustuoasa.

În „Vinovatia“ tragedie, și „Fiica de cráiu cershitoare“, dráma, ácaror scene sunt în Spania, áu sciut Demoas. Horn se esprime pana lá miráre viá phántásie și patimile infocate á oamenilor de supt climá cea ferbinte dela ámiázazi. Demois. Saalfeld în toate rolele sále secera cununi de láuda. D. Besold multumesce prea mult cu rolele cele comice. D. Bechtold și Toussaint au castigat de câteva ori brávura. (G. B.)